

Poesia
David Castillo

Noves ciutats, noves formes de vida

Al llarg de gairebé trenta anys de trajectòria, Carles M. Sanuy (Balaguer, 1959) ha mantingut una coherència des de les diferents concepcions de la poesia que ha conreat. El seu camí ha estat marcat per la discreció, des dels primers versos publicats a la revista *Escrivim a les parets* fins arribar a *Les ciutats i els homes*, que apareix en una elegant edició platejada dins d'Alabatre, una col·lecció que incorpora noves veus, traduccions i una selecció dels poetes foscos més brillants de la poesia contemporània com Jordi Vintró, Lluís Urpinell, Joan Vinuesa o el malaguanyat Pepe Sales. Sense oblidar el seu editor, el jove veterà Marc Romera.

En l'evolució de Sanuy hi ha llibres importants com *Història circular* (1985), *El vast desert* (1992), *Jardins d'al-Balaqi* -reunió de l'obra poètica entre el 1985 i el 1995, sovint repartida per

plaquettes i edicions amb artistes plàstics- i *De les llacunes ermes* (2007). *De les ciutats i els homes* és, tot i l'opinió contrària de l'autor, el seu llibre més accessible i potent. Es tracta d'un conjunt de poemes sobre temes diversos: la decadència dels vells barri de les ciutats, els amics morts i fins i tot les prostitutes que omplen els racons de la visió, com si fóssim en una cançó de Jacques Brel, Léo Ferré, Bob Dylan o Joan Manuel Serrat.

Amb l'estructura del sonet, que li dóna una contenció per poder-se mostrar encara més lliure, Sanuy trenca versos fonamentals. El to crepuscular els atorga un vitalisme que es distancia de la poesia més evanescent i metafísica d'altres reculls. No sé si es podria considerar poesia de l'experiència, però els sonets tenen una força intimista que s'uneix al talent i al caràcter de l'escriptor. La veu greu i modulada traça un comiat fastuós per al poeta Jordi Jové. Entre els

Carles M. Sanuy publica un llibre de sonets biogràfics

versos del primer sonet elegíac ens diu: "La memòria es fon entre la boira que es posa en el silenci del primer fred del matí". O en el segon, on tira amb bala: "Saps que en el fons és la vida prou justa i generosa i que al final el temps, condescendent, t'ha de permetre la sana complença de vetllar els cadàvers de tots els fills de puta".

Els versos agres es contraposen als més lírics, també amb elements autobiogràfics, horacians, fins i tot manllevant títols a Gil de Biedma. Al llarg dels anys, els poemes de Sanuy han mantingut el to introspectiu i les preguntes sobre el pas del temps. El poeta ha sabut extreure el que Eliot anomenava "la maduresa del llenguatge". Unida a la condensació i la brevetat, fa que les peces del llibre esdevinguin un exercici catalitzador i la meta d'un procés de recerca. L'emotivitat ja no és a disposició de l'estètica sinó que s'han solidificat i impressiona. Als seus primers

Les ciutats i els homes

Carles M. Sanuy
Alabatre
Barcelona, 2010
Preu: 12 euros
Pàgines: 63

llibres, va practicar una poesia despallada, que es diferenciava de l'anomenada poesia de l'experiència. Jaume Pont ho va denominar-la "experiència de la poesia". El joc ha quedat enrere i la provatura ha derivat cap al dolor, cap a una manca de retòrica on el realisme s'alça suprem per sobre dels esteticismes. Brillant. *

Crònica Marta Monedero

Manhattan líquid

Llibert Ferri
Empúries
Barcelona, 2010
Preu: 16 euros
Pàgines: 184

Puzle líquid amb Nova York al fons

Si el millor actor és sempre el més vell -perquè es coneix millor els defectes i virtuts i disposa de més recursos a l'hora d'encarar els personatges-, amb els periodistes passa més o menys el mateix. L'experiència matisa la mirada sobre la realitat i evita allò tan freqüent de creure's que la història comença amb l'aparició del cronista.

Excorresponsal a Moscou, una taula privilegiada des d'on va viure la caiguda del comunisme europeu, Llibert Ferri trepitja els Estats Units coincidint amb uns mesos intensos, de desfeta i efervescents alhora (que van del *crash* de Wall Street al triomf electoral Obama), per fer un viatge d'autodescobriment i acabar destil·lant-ne una crònica original. Crònica per etiquetar-la d'alguna manera, perquè l'autor es mou amb desimboltura per diversos gèneres: el reportatge en profunditat, les memòries intimistes i l'assaig híbrid, mit-

jançant una narració que combina un estil directe amb anàlisis precises i que té com a objectiu l'exhibició d'un mostrari de reflexions sobre els mons viscuts.

La mirada de l'aventurer

Nova York, una ciutat que tothom coneix tot i no haver-hi estat, és el teló de fons d'aquest calidoscòpic mosaic. Enlluernar-se amb el gratacle Chrysler, jugar a buscar-lo entre els carrers de Manhattan i tenir-lo com a far o fer una visita a l'illa d'Ellis, l'antiga porta del somni americà, per on van entrar al país setze milions d'immigrants (un 2% en van ser expulsats i 3.000 persones es van suïcidar), és la part visible d'un aprenentatge més íntim. La ciutat convida a abraçar-la amb la profunditat del primer amor i absorbir-la amb la mirada de l'aventurer. Així ho descrivia Elynn Brooks White, autor de la crònica *Here is New York*, com bé ens recorda Ferri,

Nova York, un 4 de Juliol

que s'esforça a fugir dels tòpics en el paisatge narrat. Per això s'esmerça a recollir retrats de la ciutat com el d'un altre periodista, Enric González, que defineix Nova York com *una tempesta d'ànimes*.

Però en lloc de quedar-se amb les cròniques pretèrites sobre la ciutat, Ferri es deixa acompanyar d'altres lectures, en especial de la teoria sobre la vida i els temps líquids del polonès Zygmunt Bauman, en què tot és efímer i usat fins i tot abans de ser estrenat. Per a l'autor, les incursions per Manhattan són la materialització urbana que més encaixa amb aquest pensament, producte del model neoliberal.

Així, l'estada novaïorquesa és l'excusa per construir un puzle líquid que -amb campament base en una residència jueva digna d'una sèrie de televisió- transita dels armenis de Moscou a una lúcida reflexió sobre què és una nació, el drama financer de Lehman Brothers, la victòria d'Obama, les inevitables analogies urbanes amb Barcelona, o una aguda comparació de la situació de l'anglès i l'espanyol als Estats Units amb la del català i el castellà a casa nostra. *